

Musiken i Vomb

Släktmötet i Östraby 1999

På programmet för släktmötet i Östraby 1999 stod musik. I gammal god tradition sjöngs gluntar av Tord Meyerson och Stefan Dahlgren. Margaretha Meyerson hade satt text till *Släktens vals* av Malin Holmströms Ingers och sjöng själv sin sång. *Ska man inte va glad på sin födelsedag* sjöngs för årets alla jubilarer från 10 till 75 år; denna låt var en av Sverker Ahdes paradnummer som sångare. Noter från folkmusiker i Vomb och Öved hade erhållits från visarkiv men ingen hade haft tillfälle att sätta sig in i detta material. I Gerda Gottfries släkt kunde vi återfinna några av dessa spelmän.

Släktens vals av Malin Holmström Ingers

Malin var dotterdotter till Anders och Christine Nordström på Vombs Nygård. På många sätt har omvitnats vilken betydelse musiken hade vid den tiden i Vomb. Mathilda Wollter (Gottfrids mor) var kusin med Christine Nordström och familjerna i skolan i Vomb och på Vombs Nygård umgicks. Gottfrid Nilssons 90-årsdag 1951 firades med en stor fest i Malmö. Kvar finns ett entusiastiskt tackbrev från Tora Vega Holmström, syster till Malin, ”Ännu ljuder i mina öron Gottfrids vackra tenor i *Herre min Gud vad den månen ljuder* -det var som någon sade *Så det ryser i ryggen*” och ”Släktens vals går i släkten”.

Spåvisan

Från arkivet Skånes Musiksamling på Etnologiska institutionen med Folkivsarkivet vid Lunds Universitet (Finngatan 8, 2262 Lund) (Bo- Anders Dahlskog) erhöles *Spåvisan* som upptecknats av Ingemar Ingers, son till Malin Holmström Ingers, och antikvarie på Ortnamnsarkivet i Lund. Hans uppteckningar om denna visa återfinns på Dialekt och Ortnamnsarkivet i Lund liksom på Svenskt Visarkiv, Norrtullsgatan 6, 11329 Stockholm, en enhet inom SOFI, Språk- och folkminnesinstitutet.

”Melodin har acc. Nr DAL 23001:4 och är efter Fru Christine Nordström, född Rosenqvist, Vombs Nygård. Hon har enligt Ingers lärt visan på 1840- talet”. Det finns ett notblad och på detta har Ingers skrivit:

Texten avsänt till Svenskt Visarkiv. Har enligt Visarkivet förekommit i skillingtryck.

Flicka, du som uppå denna dagen, Fått ett namn så vackert som Mari, Se på mig har skönhet och behagen /Ha/ ett rov för ålderdomen blitt, Lyssna hörnsamt till min lilla läxa, Jag har också varit femton år. Fast jag liknar nu en gammal häxa Var jag då som blommor i sin vår.

Polka från Vomb Södregård 21/8 1872

Även denna kommer från Ingemar Ingers uppteckningar på Dialekt- och Ortnamnsarkivet.

Dahlskog: ”Polkan kommer från en notbok jag inte närmre kan redogöra för, men man kanske vet mera på Dialekt- och Ortnamnsarkivet.

Uppteckningen har acc. nr DAL 23575".Den består av ett notblad utan text."

Spelmannen Anders Mårtensson från Vomb

Dahlskog 1999: "Jag har idag postat lite noter från Svenska Låtar efter spelmannen Anders Mårtensson (1823-1891) från Vomb, samt även en del noter efter spelmannen Nils Ströbeck (1815-1881), vilken var schäfer vid Övedskloster och lär ha komponerat många av sina melodier då han vallade sina får ute på Vombs fälad." Det blev ett stort häfte med låtar av Ströbeck samt en text om honom själv.

Om Anders Mårtensson kan man läsa: "År 1888 upptecknade Nils Andersson följande sex melodier från Anders Mårtensson i Wåmb. Han var, enligt Nils Andersson, en god spelman med gammaldags repertoar. Mårtenssons spel påminde dock om den yngre dansmusiken, vars idkare synas ha utövat sitt inflytande på honom. Musiken hade för länge sedan upphört att vara hans näringsfång.

Anders Mårtensson var född 1823 och dog 1891. Vid sidan av sitt egentliga yrke, som var lantbrukarens, körde han posten i många år mellan Wåmb och Lund. I ungdomsåren spelade han gärna till dans, ibland tillsammans med Måns Andersson i Östra Hemmestorp och Jöns Nilsson i Wåmb. Den senare var, i likhet med Anders Mårtensson, gehörsspeleman. Låtarna ingå i Skånska Melodier (Nils Andersson: Musiken i Skåne)."

Anders Mårtensson var son till Mårten Jönsson på Vomb nr 41 och vars gravsten du finner på Vombs kyrkogård i sydöstra hörnet. Brodern Nils Mårtensson övertog gården. Ättlingar till denne är släktforskare. Elna Nilsson från Sävsjö har intervjuat Nils Mårtenssons barn. Här kan man läsa att även Nils var en framstående fiolspelarare men fick en handskada som gjorde att han redan vid 25 års ålder fick sluta spela. En syster till Anders, Ingar, är en anmoder till Gerda Gottfries. Av Elna Nilssons anteckningar kan man också läsa att hennes man var den ovan omtalade Jöns Nilsson i Vomb, också spelman! Svågrarna spelade tillsammans.

Lund den 31 juli 2001

Ingrid Gottfries